

PÄEVAKORD JA OTSUSED

**1. Rahandusministri informatsioon riigi eelarvestrateegia koostamisest-
infoks- *Esitaja: Rahandusministeerium (ettekandja Ivari Padar, rahandusminister)***

Rahandusminister andis lühiülevaate Riigi eelarvestrateegia 2009-2012 koostamise põhimõtetest ja protsessi hetkeseisust.

Teadus- ja arendusnõukogu liikmete poolt tehti ettepanek vajadusel Teadus- ja arendusnõukogu uuesti kokku kutsuda, kui Riigi eelarvestrateegia 2009-2012 seadusega on toimunud olulisi edasiminekuid ning valdkondadele määratud piirsummad on selgunud.

<p>Otsus: Võtta teadmiseks informatsioon riigi eelarvestrateegia koostamisest</p>
--

**2. Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse muutmise- infoks –
*Esitaja: Haridus- ja Teadusministeerium (ettekandja Tõnis Lukas, haridus- ja teadusminister, kaasettekandja Indrek Reimand, Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna juhataja)***

Haridus- ja Teadusminister andis ülevaate peamistest kitsaskohtadest seoses kehtiva Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadusega (TAKS) ning edastas informatsiooni Haridus- ja Teadusministeeriumi algatatud Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse muutmise hetkeseisust ning valdkonna arendamise võimalustest.

Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja märkis, et peamised Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse muudatusettepanekud puudutavad teaduse rahastamisinstrumentide ja teaduse finantseerimise korralduse läbivaatamist, teadus- ja arendusasutuste definitsiooni ja nende registrit olemuse täpsustamist, evalveerimissüsteemi korrastamist ning intellektuaalomandi teema käsitlemise ühtlustamist. Avaldati ettepanek senised grant- ja sihtfinantseerimise skeemid ühendada, luues uue instrumendina teadlaste personaaltoetused ning suurendada baasfinantseerimise osakaalu. Samuti soovitakse senine infrastruktuurikulude eraldis teadus- ja arendustegevuse rahastamisinstrumentide hulgas asendada spetsiifilisema infrastruktuuri toetusega. Rõhutati, et antud muudatused aitaksid teadus- ja arendustegevuse finantseerimise süsteemi oluliselt kaasajastada, vähendada mikrojuhtimisega kaasnevat ebaefektiivsust ning parandada süsteemi tulemuslikkust.

Teadus- ja arendusnõukogu liikmed rõhutasid diskussiooni käigus vajadust luua seadusesse teadus- ja arendustegevuse riiklike programmide jaoks ministeeriumideülene juhtimise ja rahastamise skeem. Rõhutati, et taolise töötava õigusliku aluse loomine riiklikele programmidele, kuhu panustavad üheaegselt mitu erinevat ministeeriumi üheaegselt, peaks toimuma kiiremini, kui seaduseelnõu ettevalmistamise ajakava hetkel ette näeb.

Samuti soovitasid nõukogu liikmed uue TAKSi kontekstis oluliselt suuremat tähelepanu pöörata arendustegevuse rahastamise paremale õiguslikule regulatsioonile, ennekõike EASi ja Arengufondi ülesannete selgemale määratlemisele. Tasakaalustamaks praeguse seaduseelnõu liigset rõhuasetust teadusekorraldusele ja kõrgharidusele, tehti ettepanek esitada ja ette valmistada Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse muudatus Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt ühiselt. Selliselt on võimalik luua terviklik regulatsiooni teadus- ja arendustegevuse korraldamiseks ja rahastamiseks.

Leiti, et tõhustada on vaja ka rahastamissüsteemi läbipaistvust, hindamis- ja jaotusmehhanisme ning kvaliteedikontrolli ja seda eelkõige ministeeriumite poolt tellitavate rakendusuringute osas. Soovitati analüüsida Teaduskompetentsi Nõukogu rolli ja selle sisemisi otsustusprotsesse. Juhiti tähelepanu asjaolule, et tänases situatsioonis, kus sihtfinantseerimise skeemi puhul on otsustajaks Teaduskompetentsi Nõukogu, aga otsuse eest vastutajaks Haridus- ja Teadusministeerium, on vastutused jaotunud ebaproportsionaalselt.

Toonitati, et kogu teaduse rahastamismehhanism peab soodustama koostööd erinevate valdkondade vahel, sh teadusteema vahetust ning „hullumeelsete“ teemade rahastamist, mida tänased meetmed kõige paremal viisil ei soosi. Samuti rõhutati baasfinantseerimise suurenemise osas, et niipea kui antakse märku, et teadus- ja arendustegevuse finantseerimine enam ei ole konkurentsipõhine, tehakse tõenäoliselt teadusvaldkondade arengus suur samm tagasi. Nõukogu liikmed soovitasid enne seaduseelnõu väljatöötamist veelkord läbi mõelda, missugused muutused süsteemi kvaliteedis ja tulemuslikkuses tekivad (st mida me tahame saavutada) ning analüüsida ka teiste väikeriikide kogemusi teaduse- ja arendustegevuse ning innovatsiooni rahastamissüsteemide kujundamisel ja teadus- ja arendustegevuse korraldamisel.

Kokkuvõtlikult tõdeti, et seaduseelnõu vajab põhjalikumat läbiarutamist järgmisel Teadus- ja arendusnõukogu istungil.

Otsus: Võtta teadmiseks informatsioon Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse muutmisest ning võimalusel arvestada Teadus- ja arendusnõukogu liikmete poolt tehtud märkustega. Jätkata Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse teemalise aruteluga 23. septembri Teadus- ja arendusnõukogu istungil

3. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni toetamise meetmete tutvustus – infoks - Esitaja: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (ettekandja Juhan Parts- majandus-ja kommunikatsiooniminister)

Majandus- ja kommunikatsiooniminister andis ülevaate Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni toetamise meetmete väljatöötamise ja rakendamise hetkeseisust ning peamistest põhimõtetest.

Majandus- ja kommunikatsiooniminister tõdes, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi innovatsiooni arendamise meetmed jagunevad kahte suurde

blokki: toodete ja teenuste arendamise ja tootlikkuse suurendamise toetamise meetmed ning koostöö soodustamise meetmed. Esimesse meetmete blokki kuuluvad sellised programmid nagu teadus- ja arendustegevuse projektide toetamine, arendustöötajate värbamise toetamine, tehnoloogiainvesteeringute toetamine ning ettevõtlus- ja innovatsiooniteadlikkuse toetamine. Ettevõtete ja ettevõtete ning teadusasutuste koostööd hakkavad toetama tehnoloogia arenduskeskuste, klastrite arendamise, Spinno ning innovatsiooniosakute programmid. Kokku suunab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium innovatsiooni toetusmeetmetesse perioodil 2007-2013 3,77 miljardit krooni.

Otsus: Võtta teadmiseks informatsioon Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni toetamise meetmetest

4. Haridus- ja Teadusministeeriumi teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni toetamise meetmete tutvustus – infoks - Esitaja: Haridus- ja Teadusministeerium(ettekandja Tõnis Lukas, haridus- ja teadusminister, kaasettekandja Indrek Reimand, Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna juhataja)

Haridus- ja teadusminister andis ülevaate Haridus- ja Teadusministeeriumi teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni toetamise meetmete väljatöötamise ja rakendamise hetkeseisust ning peamistest põhimõtetest. Olulisemate meetmetena toodi välja: inimressursi arendamise meetmed, teaduse tippkeskuste meede ning teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide õppe- ja töökeskkonna infrastruktuuri investeeringute programm.

Eraldi keskendus arutelu teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide õppe- ja töökeskkonna infrastruktuuri investeeringute kavadele.

Investeeringukavade arutelu käigus rõhutati põhimõtet, et rahastatavad infrastruktuuriobjektid ei tohiks kindlasti üksteist dubleerida. Teadusobjektide investeeringute kava arutelul kutsusid TANi liikmed sarnaseid objekte samas piirkonnas planeerivaid ülikoole koostööle. Leiti, et koostööotsused tuleks teha enne lõplike rahastamisotsuste langetamist, vajadusel peaks läbirääkimistel aktiivselt osalema ka Haridus- ja Teadusministeerium.

Kõrghariduse investeeringute kava arutelul rõhutati samuti vajadust rajada infrastruktuur võimalusel mitme kõrgharidusasutuse koostöös. Tõdeti, et kõrghariduse investeeringute kava objektide lõpliku määratlemise teeb keeruliseks riigi võimalusi oluliselt ületavate taotluste maht.

TANi liikmed pidasid vajalikuks investeeringute kavad võimalikult kiiresti heaks kiita, kuid mitte teha kiirustades otsuseid, mis läheksid vastuollu eelnevalt välja toodud põhimõtetega.

Otsus: Võtta teadmiseks informatsioon Haridus- ja Teadusministeeriumi teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni meetmetest.

Anda Vabariigi Valitsusele teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide

õppe- ja töökeskkonna infrastruktuuri investeerimisobjektide heakskiitmisel järgmised soovitusel:

- Pidada mitteotstarbekaks samas piirkonnas asuvate samalaadsete infrastruktuuriobjektide rahastamist;
- Taotlejate koostöö soodustamiseks teha rahastamise otsused nende objektide puhul, mis eeldavad taotlejate poolseid kokkuleppeid, pärast asutustevaheliste kokkulepete sõlmimist;
- Pidada vajalikuks Haridus- ja Teadusministeeriumi aktiivset osalemist taotlejate vahelistel läbirääkimistel;
- Nende taotluste puhul, kus ei ole selge objekti lõplik maksumus või objekti planeeritav maksumus ületab oluliselt valitsuse võimalusi, teha selgelt piiritletud rahastamisotsuseid, mis ei too riigile hiljem kaasa lisakohustusi;
- Valitsusel teha võimalusel kiiresti positiivsed rahastamisotsused TANi poolt toetuse saanud objektide osas.